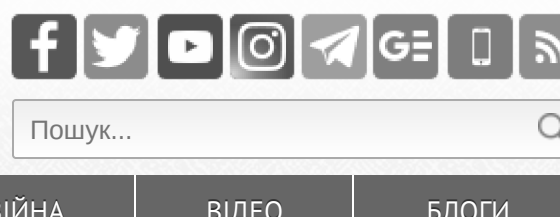

Топ-тени:
 • Артем Єрмак
 • Ігор Смешко
 • Володимир Міхненко в Енергодоні
 • Напад Росії на Україну

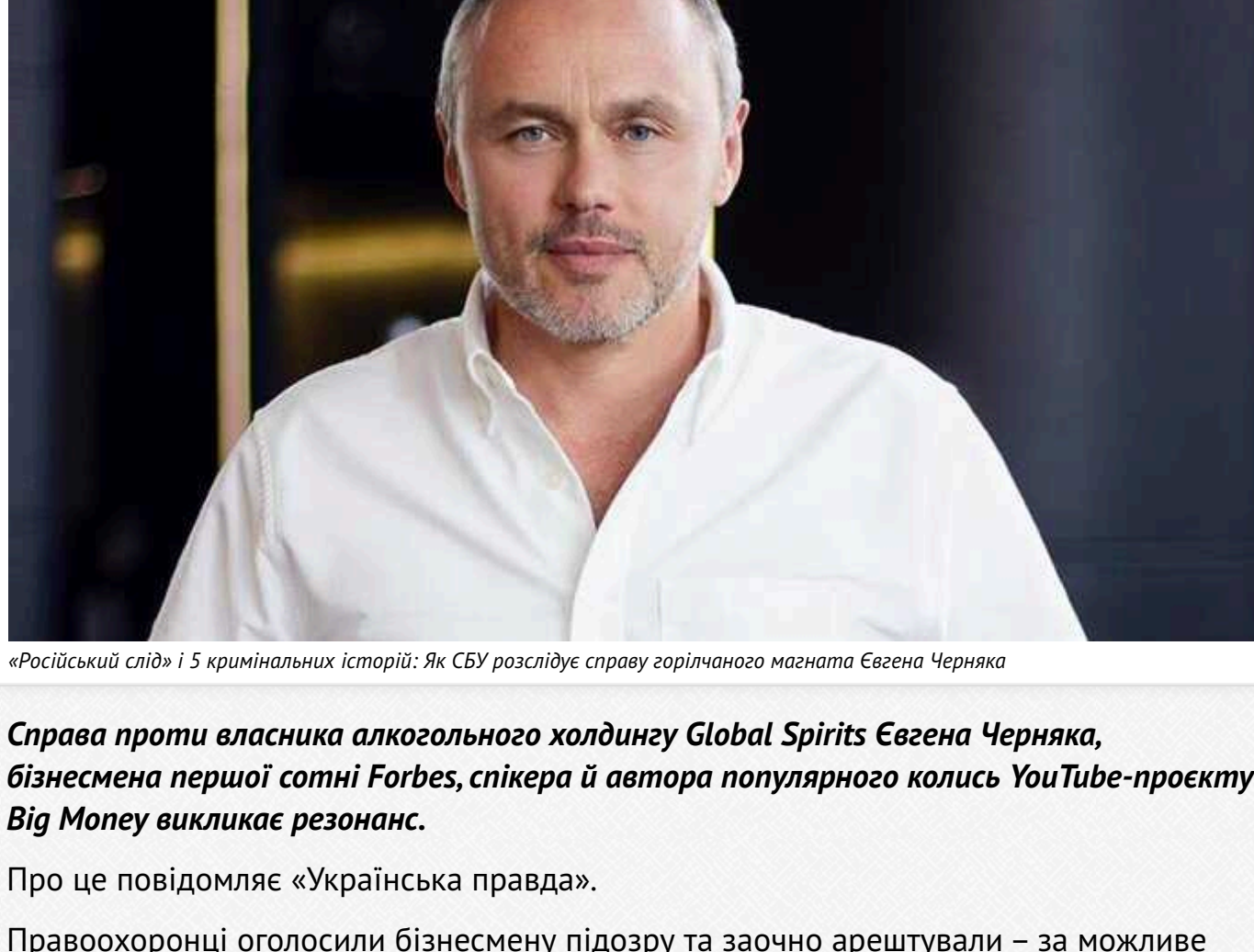

НОВИНИ | КОМЕНТАРИ | ПОЗИЦІЇ | ЛІДЖА | ПОДІЛ | ВІЙНА | ВІДЕО | БЛОГИ

Політика | Сторінка | Конфлікти | Служби | «Російський слід» 13 кримінальних історій: Як СБУ розслідує справу горіланого магната Євгена Черняка

«Російський слід» 13 кримінальних історій: Як СБУ розслідує справу горіланого магната Євгена Черняка

Читати на українській | Читати на англійській

«Російський слід» 13 кримінальних історій: Як СБУ розслідує справу горіланого магната Євгена Черняка

Справа про відомця власника алкогольного холдингу Global Spirits Євгена Черняка, бізнесмена першої сотні Forbes, спікера й автора популярного каналу YouTube-проекту Big Money великої резонансу.

Про це повідомляє «Українська правда».

Правоохоронці оголосили бізнесмену підозру та заочно арештували – за можливе пособництво Росії в її збройній агресії шляхом сплати податків у Російській Федерації. Сам Черняк відмовився звинувачення.

Що таке холдинг Global Spirits?

Наразі в холдинг входять дистрибуційна компанія «ГДК» і заводи в Запоріжжі та Одесі. Після початку повномасштабної війни Global Spirits запустила дублююче виробництво в місті Львів.

Продукція під українським брендом, через надання ліцензії виробнику, також випускалась до 2022-го року на заводах у Росії та Білорусі, які, як заявляють її заводчики, не належать компанії. Наразі за такою схемою Global Spirits співпрацює із заводами в Узбекистані, Казахстані, Грузії, Азербайджані, Польщі, Італії, США, Мексиці та Домініканській республіці, а також в Україні в компанії.

Портфель холдингу включає горілані, коньячні і винні бренди (бренди «Хортиця», «Віардр», «Мороша», «Stusto», «Деска», «Місидо» та інші). Продукція Global Spirits експортується у більш ніж 87 країн світу. Основні експортні ринки компанії – США, Польща, Ізраїль і країни Балтії. Центральний офіс компанії розташований у Нью-Йорку (США).

До 2014 року Global Spirits активно розвивав бізнес у РФ і був одним із найбільших гравців на місцевому ринку. Російському «Коммерсанту» в 2012-му році Черняк казав, що на Росію припадає 70% прибутку Global Spirits.

Після анексії Криму ситуація змінилася, але бренди холдингу Черняка все одно залишалися серед лідерів російського ринку. Так, за даними російського видання «Коммерсант», у 2021-му році «Хортиця» була першою на російському горіланому ринку з часткою 5,3%, на другому місці «Мороша» – 4,4%.

У першій же день повномасштабного вторгнення РФ холдинг Global Spirits, як і інші українські алкогольні виробники, оголосив, що відкликає ліцензії на виробництво та дистрибуцію продукції на ринку Росії. Також у компанії нагадали, що постачання алкогольних товарів до Росії припинили ще з 2014 року. Зрештою це лише інформація з офіційних заяв та реплізів холдингу, яка не дає повного уявлення про структуру власності та реальні зв'язки компанії.

Що було між 2014-м та 2022-м

Чи відмовлявся Черняк від російського ринку після 2014-го року? Імовірно, що ні. Чи контролювалися Черняком російські компанії, які виробляли та розливали «Хортицю» та інші бренди холдингу в РФ за ліцензією? Навряд інформація дозволяє стверджувати, що так.

Сам Черняк у коментарі Forbes в 2020-му році заявляв, що Global Spirits не веде бізнес у РФ вже понад чотири роки й не володіє жодними активами.

До 24 лютого 2022 року весь алкогольний бізнес, який працював за ліцензією Global Spirits на російському ринку, через низку інших компаній належав кіпрській компанії AMG-77 Investment Ltd.

За даними розслідування OSINT-агенції Mofar, у різний час кіпрську компанію AMG-77 Investment Ltd контролювали сам Євген Черняк (до 2007-го року), його син Олександр Черняк (з 2007 до 2015 року), батько Євгена – Олександр Черняк старший (з 2015 року до 2022).

Ліцензійні кіпрські фізичні філії наступні російські компанії: ООО «Родник и К» – ліцензійно-горілані завод у Митищі біля Москви, володіє торговими марками «Шустова» і «Мороша» в РФ, ООО «Русский север» – виробка заводу у Вологоді, до квітня 2022 року, ООО «Торговый дом «Металполис» – дистрибуторська компанія. Вони відповідали за виробництво та дистрибуцію алкогольних напоїв Global Spirits у РФ до і після 2014 року.

Як зазначається в розслідуванні, ці компанії не тільки працювали за ліцензією українського Global Spirits, а й належали членам родини Євгена Черняка.

У матеріалах кримінальної справи СБУ також є інформація, що перелічені компанії контролює родина Черняка, формально – троя його синів. За даними УП, під час обшуків у холдингу слідчі вилучили анкету, подану бізнесменами до одного з кіпрських банків, в якій наведений перелік підконтрольних активів.

Проте ця діяльність, з 2014-го до 2022-го, має для власника Global Spirits та його родичів суто репутаційні втрати.

А от невідомі із РФ уже після подій 2022-го року – це кримінальний злочин, тому що підпадає під статтю в КК 111-2 «Пособництво державі-агресору», і в цьому саме підозрюється Черняк у рамках порушеної справи.

Що сталося після 2022-го

Після широкмасштабного вторгнення РФ в Україну відбулася зміна власників вищезгаданих російських компаній. Замість кіпрської компанії AMG-77 Investment Ltd їхнім новим власником став чоловік на ім'я Олександр Беспалов.

Що про нього відомо? Беспалов у 2020-му році був головою правління АО «Феодосійський завод коньяків и вин» (за даними OSINT-агенції Mofar, підприємство входило до структури російських активів Global Spirits), а також працював у вищезгаданих російських компаніях юристом.

«Це людина в РФ відповідала за повний юридичний супровід усіх справ. Ми їм кажемо, бренд нібито буде, бізнес компанії про відкликання ліцензії. Крім того, за зробив ще окреме повідомлення від себе про те, що війна – це злочин, – заявляє Черняк. Він вирішив, що це для нього можливість отримати все і став особистісним власником усіх активів на території РФ – відстроюю розрахунок на два роки за ціну в розмірі 20% від поточної оцінки бізнесу», – розповідає свою версію співрозмовник у компанії Global Spirits.

Російський бізнес, за словами джерела, оцінювався на той момент у 500 мільйонів доларів.

Кримінальна справа

Кримінальна справа проти Черняка і його бізнесу – це довжина фігурантів і щонайменше 5 епізодів. Наче ефект доміно, що кілька місяців СБУ видає нові й нові підозри в бік горіланого бізнесу.

Епізод 0. Telegram-зрада вірнішого

«Ця справа не була пріоритетною. Усе почалося з того, що ми отримали інформацію, зокрема з ЗМІ, що бізнес Черняка продовжує діяльність у Росії», – розповідає співрозмовник у Службі безпеки.

Попри це формально справа Черняка почалася зовсім не з публічно відомим економічним епізодом II застави в листопаді 2022 року. Першим фігурантом став директор Global Spirits Олег Пугулевський, наразі – військовослужбовець, підполковник, командир батальйону.

СБУ заплідорило його у жовтні. Мовляв, хтось із побратимів пожурався на Пугулевського, що той «ненавидить Україну». А коли Служба почала це перевіряти, побачила, що він нібито спілкувався з російським воякою – своїм колишнім однокласником і – передавав йому дані про Україну.

У матеріалах справи є telegram-чат такого спілкування. Людина, яку слідство вважає Пугулевським, пише конспірологічні твердження про «вєрєві при владі» в Україні, а також про погану організацію і моральне становище у війську. Але важливі інше. За більш ніж рік розслідування Пугулевський так і не отримав офіційної підозри від СБУ.

«Він продовжує служити заради і виконувати бойові завдання. Його жодного разу не викликали на допит. Просто вписали у фабулу», – наголошує Черняк.

Це може свідчити, що епізод Пугулевського слугував радше приводом розпочати розслідування з такою кваліфікацією, зокрема, отримати дозвіл на прослідкування та інші тактичні заходи.

В СБУ заперечують, що «сторінкалість» військовика як формальним приводом, але відслідковують підтверджують, що саме ця історія дала старт усім наступним.

«Ми почали копати по Пугулевському, бо він офіційний директор, – кажуть у відомстві не під захис. – Але потім побачили, що він «фінанс» – на роботі не перебуває, йому приносять документи на підпис, справне керівництво здійснюють інші люди. І тоді почали працювати по них».

Епізод 1. (не)Вихід з російського ринку

Перші чотири підозрюваних з'явилися за пів року до того, як справа стала Олександр Черняк, який наразі оголошений у розшук.

Ім інкримінували пособництво агресору через сплату податків російською частиною бізнесу. За версією слідства, Черняк не вивів бізнес з Росії у 2022-му, а залишився працювати на ринку агресора.

«Незважаючи на повномасштабне вторгнення, компанії Черняка продовжили вести бізнес із РФ і протягом 2022 року перерахували до бюджету держави-агресора близько 6 мільярдів у гривневою еквіваленті у вигляді податків і зборів», – йдеться в офіційному коментарі СБУ для УП.

Global Spirits заявив, що відкликає ліцензії і залишає Росію одразу після початку повномасштабного вторгнення.

«У першій же день війни була заява, що компанія не працюватиме зі збройовими українцями, була заява про відкликання ліцензії. Крім того, за зробив ще окреме повідомлення від себе про те, що війна – це злочин, – заявляє Черняк. Це свідчить про те, що Біспалов – підставна особа».

Попри те, що бізнесмен офіційно не виконав російські заводи своєю власністю, він самостійно розповідає, як ці підприємства переликали на менеджера Беспалова.

Згідно з даними російського реєстру юридичних осіб, інформацію про нового власника туди внесли 29 квітня 2022 року – за 5 днів після того, як в Україні з'явилася нова кримінальна стаття про «пособництво агресору». Однак Черняк наголошує: заяви про зміни в структурі власності подали ще 25 березня. Це також підтверджує і офіційна база даних РФ.

Слідство вважає, що «вихід» Global Spirits з Росії був фейковим, імітацією.

За даними СБУ, російська компанія «Родник и К» платила за торгової марку компаніям Черняків ще дово після початку великої війни. Зокрема, у відомостях про транзакції, які є в матеріалах слідства, оплати тривали щонайменше до січня 2023 року.

Ці дані СБУ дістала так званим оперативним шляхом, зокрема, використовуючи, зламаними російських електронних скрининг. Тобто це не офіційні відомості, й Черняк заперечує їхню правдивість.

У матеріалах справи також є застережуваний свідок, імовірно, один із менеджерів Global Spirits, які ствердили дані невідомі редакції. Він вважає, що вихід з російського ринку був лише формальним, однак не наводить жодних доказів своїх слів.

Ще один аргумент слідства – юрист холдингу Владислав Голосік. У його листуваннях за травень 2022 року правоохоронці знайшли розмову з колегою з Узбекистану, під час якої Голосік надіслав свої документи російських алкогольних компаній, СБУ вважає, що це підтверджує залученість українського менеджменту до управління бізнесом у РФ.

Черняк пояснює цей випадок так:

«Узбецький менеджер вимагав запит на договір з компанією, в якій є російський капітал. Голосік відповідає йому: ми не працюватимемо з компанією, якщо там є російський капітал. Сам Голосік запитував ці документи у кіпрських юристів, які займалися виходом із Росії».

Нового власника активів Беспалова слідство вважає лише «ширмою» для подальшого ведення бізнесу.

Він працював у холдингу з 2016 року. Заводи йому формально продали, але юрист так і не заплатив за що угоді попереднім власникам. Це, на думку СБУ, свідчить про те, що Беспалов – підставна особа.

Черняк з цим не погоджується, але підтверджує, що Беспалов не заплатив ані копійки за реформовані на нього активи.

«Видати бренду призвів до банкрутства заводів у РФ, бо без бренду це купити металобруку, вона не генерує гроші. Беспалова взяли під варту, мене оголосили в розшук і призначили заочний арешт».

У Росії Черняку інкримінують «фінансування тероризму» через допомогу ЗСУ, про яку в українській бізнесмен згадує на своїй публічній захисті. Перед тим російські затримали Беспалова і ще одного тамтешнього менеджера Андрія Лазутіна, керівника «Родник и К». Їх звинуватили в хабарі розміром у 10 тисяч євро. Обидвоє затриманих співпрацюють зі слідством.

За твердженнями кремлівських ЗМІ, чоловіки хотили за гроші врятувати Лазутіна від мобілізації на війну. А згодом саме їхнє затримання нібито дало старт російській справі проти самого Черняка.

Його російський суд заарештував влітку 2023-го. Підставний адвокат, який у Москві представляв Черняка, заперечував його допомогу ЗСУ. В офіційному рішенні, яке УП знайшло на сайті суду, записано, каже: бізнесмен лише постачав українцям продукти харчування, ліки, організував проживання та медичну допомогу для біженців у Польщі.

Ця лінія захисту суперечить тій, якої Черняк дотримується в Україні. Однак він заявляє, що російський адвокат насправді не представляє його позицію:

«Примусом, що це беззастовитий адвокат, який для підтримання видимості чистоти процесу може робити якісь заяви. Я точно ні з ким не контактував, не оплачував, не підписував жодних довірностей».

Московський адвокат Аркадій Толпегін підтвердив УП: у що справу його призначила держава, оскільки сам Черняк участі в суді не бере.

Епізод 2, «азербайджанський». Поставки коньяку в Росію

Після першої серії обшуків і затримань слідство озброїлося новими даними, які знайшов, зокрема, в телефонах співробітників. Так у справі з'явився новий епізод – про імовірну поставку коньячного дистиллята з України в Росію. У ньому підозри влучили тільки одній фігурантці.

У грудні 2022 року вантажівка зі спиртним вирушила з «Одеського коньячного заводу» в Азербайджан. Це єдиний факт, з яким у цій історії згодні обидві сторони. А далі в їхніх версіях починаються розбіжності.

Слідство вважає, що таким чином Черняк організував завуальовану торгівлю з РФ. План поставок з'явився ще в січні 2022-го, до повномасштабного вторгнення. Його суть, за версією слідства, полягає в наступному:

«Одеський коньячний завод не міг продалати свою продукцію напряму в РФ через різні вимоги до якості дистилляту. Тому менеджера заводу домовлявся з керівником підприємства в Азербайджані, що алкоголь привезуть туди, змішають у певній пропорції з місцевим дистиллятом, щоб досягнути потрібних якостей, а тоді вже везуть у Росію».

Ця версія ґрунтується на, по-перше, свідченнях директори одеського заводу – єдиної підозрюваної в цьому епізоді. По-друге, на чатах співробітників холдингу, де вони обговорюють поставку і куди залучений особисто Черняк.

І по-третє, на даних митниці, які слідство дістало, знову ж таки, неофіційним шляхом. Офіційні транспортні накладні чи інші документи в матеріалах наразі немає. За словами співрозмовників УП і СБУ, слідство надіслало запити на такі матеріали в іноземні держави, але відповідей ще немає.

За даними, які надали джерела УП у Службі безпеки, алкоголь вивізав з Одеси 21 грудня 2022, а поїхав з Азербайджаном в Москву 21 лютого 2023.

Черняк підтверджує, що поставка на азербайджанський завод справді була. Але, за його версією, без подальших планів на російський ринок.

«Це звичайна фізична операція, тому що бізнес – Одеського коньячного заводу – це експорт дистилляту або бутылкованого продукту. Але ми не мали планів змінити і відправити далі. Це не наш бізнес. Сировина продавалася в Азербайджані і не тільки. А що вони робили з нею далі – це вже їхній бізнес».

Черняк звертає увагу: раніше слідство називало зовсім інші строки поставки нібито з Одеси в Росію. І ці строки були надзвичайно стислими.

Раніше в судових рішеннях справді йшлося про те, що дистиллят нібито вивізав із України 25 грудня, а в Росію його експортували вже 30 грудня 2022 року. Що, на переконання бізнесмена, неможливо:

«Машина завантажується на одеському заводі, потім через кілька країн рухається до порту. З порту контейнер йде морем, розвантажуються в Азербайджані і їде на завод. Тобто логістичний шлях цього продукту приблизно 31–32 дні».

Зрештою ця поставка, за словами Черняка, так і не була завершена:

«Азербайджанський завод розірвав із нами договір, ні жаль. Відповідь була такою, що криї військових ризиків, у нас ще є інші, вони їх назвали корупційними. Нам повернули дистиллят і фінансових оплат не було. Це легко перевіряється, тому що є валютний контроль. Тобто чому ні в якому вигляді – ні логістично, ні юридично, ні економічно, ні юридично – не могла потрапити в РФ».

Епізод 3, «грузинський». Закупки комплектуючих у Росії

Останній «рейс» СБУ по компаніях Черняка та до її співробітників відбувся наприкінці грудня 2023 року. Тоді підозри оголосили ще 7-ом фігурантам, серед яких був уже і власник холдингу.

За версією слідства, менеджмент Черняка оголосив 2022 року організував поставки російських комплектуючих на оренований завод у Грузії. Йдеться про пляшки, етикетки, закупорювальні кришки, декоративні елементи для пляшок.

Крім того, СБУ стверджує, що на грузинський завод завозили і спирт від державних російських виробників. Постачальні це все через уже згадану вище російську фірму «Родник и К». Загальна вартість, за підрахунками слідства, 7,7 мільйона рублів або 3,3 мільйона гривень.

СБУ в цьому епізоді спіралося на чати працівників, а якщо вони або обговорюють з грузинами виробництво і продаж алкоголю, або особисто Черняк контролює виконання планів.

Також СБУ оперує митними деклараціями російських поставок, вказує їхні номери, точну кількість і вартість товару. Однак джерело цих декларацій, знову таки, не офіційне, документи дістали зі зламаних російських пошт.

Крім того, на матеріалах є таблиця, згідно з якою, за словами джерел «Української правди» в СБУ, безпосередньо на компютері працівника Global Spirits. У цій таблиці під назвою «Модель дистилляту Грузія» наведені закуплені комплектуючі, а навороті їх, у стовпчику «країна-виробник» написано «смежкая».

Черняк заявляє, що про існування такої таблиці йому невідомо. Бізнесмен наполягає: грузинський завод йому не належить, і холдинг лише використовує його потужності в рамках співпраці.

Так, його співробітники справді обговорювали деталі поставок і виробництва з менеджерами в Грузії.

«Але у нас із кожним дистрибутором, із кожним виробником підписані документи, що ліцензія на продукт передавач повністю відсутність будь-яких фінансових, економічних, товарних взаємин з РФ. Те саме підписано і з грузинським заводом», – переконує Черняк.

Завод із Грузії навіть прислав його адвокатам офіційного листа: ніколи не переводив коштів на рахунок «Родник и К».

Епізод N. Неформальні перемовини з правоохоронцями

На кінець січня 2024-го у справі налічувалося 12 фігурантів. Але, за даними УП, це ще не фінал розслідування. В ньому можуть з'явитися ще кілька підозрюваних і епізодів. Зокрема, з публічного судового реєстру відомо, що СБУ розслідує ще ймовірну підробку податкових перевірок і зменшення зобов'язань перед бюджетом України на понад 40 мільйонів гривень. До цього, як припускає слідство, могли бути залучені посадовці Державної податкової служби.

На момент спілкування УП з Черняком і його адвокатами останні заперечили, що нічого не знають про епізод із підробкою.

Офіційно СБУ повідомляла, що бізнес Черняка ще й можуть передати на управління в АРМ. Бізнесмен каже: болять про це думати.

Співрозмовники УП і Служби застерігають: таких планів наразі немає. Мовляв, «як працює, платити податки, забезпечує офіційні місця».

Однак усеє цей час за лаштунками офіційні підозр розвивалась окрема, неформальна «справа» Черняка.

«Протягом усього цього періоду через адвокатів і мені особисто лунали пропозиції, сказали так, юридично вирішити питання – розповідала бізнесмен, уявляючи чіткі формулювання, але, вочевидь, натискаючи на вимогання готувати – Це були конкретні розмови з працівниками та сумами, але я поки що не готовий до них говорити».

Черняк заявляє, що на його адвокатів «вишлюли» з неформальними пропозиціями вже наступного дня після обшуків. Співрозмовник УП і Служби безпеки частково підтверджує цю хронологію, але з протилежним сенсом:

«У першій же день захист Черняка прийшов і питав, що можна зробити зі справою, чи можна пом'якшити підозри в обмін на доплат на ЗСУ, за прикладом Злочесного». За словами співрозмовника, бізнесмену запропонували говорити про це з прокуратурою. Але все впиралось у потребу визнати провини, чого Черняк робити не хотів.

Бізнесмен теж згадує, що йому пропонували взяти на себе провини, від чого він категорично відмовлявся. На співробітників холдингу, за словами Черняка, тисли, вимагаючи показів саме на нього.

Про це «Українській правді» розповів і один із фігурантів, юрист Голосік із «першого епізоду» справи. Редакція спілкувалася з ним за посередництва адвокатів Черняка. Голосік просяв під арештом у січні 2019 року і називав це «втягання у заручники»: «Коли мене затримали, то навіть не допитали. Мене допитали тільки через місяць. При цьому тиснули на моїх батьків, щоб я дав покази проти Черняка».

Офіційно СБУ відповідає на ці закиди, звинувачуючи Черняка у «переведенні фокусу успішної угоди з юридичної площини в економічну».

«Відбуваються спроби маніпуляції суспільною думкою. Служба безпеки України працює виключно у межах закону та своїх повноважень», – йдеться в коментарі, наданому УП.

Оголошення Служби про, вочевидь, довгоочікувану підозру власнику холдингу і справді не схоже на рядовий пресрелі. Правоохоронці публічно написали ім'я підозрюваного і поставили його незлаблене фото.

Це не лише новина в пресі, а й порушення закону, що забороняє оприлюднювати імена підозрюваних до вироку. Закиди СБУ відносять до такої публічності, коли йдеться про розвінчання втілки до РФ, які наразі уже будуть боротися у судах за європейські права, свої права та чистоту судового процесу.

Чого не скажеш про замкненого підприємця з бізнесом по всьому світу.

Успраї Черняка німало матеріалів, які, на перший погляд, дискредитують бізнесмена і добряче псує його репутацію. Але якщо придивитися пильніше, виникає питання, чи вистоять у судах усі ці зламани електронні пошти та зловбуді розвідкою дані митниці, зокрема з Росії.

Бо якщо ні, репутаційні втрати знаєає вже українська правоохоронна система, для якої боротьба з колаборантами й поліпшеннями Росії буде важливим напрямком ще не один рік.

368.media

Теги: [Злочесно](#), [Бізнес](#), [Украї](#), [Одеський коньячний завод](#), [Азербайджан](#), [Азербайджан](#), [Польща](#), [Владислав Голосік](#), [Державна податкова служба](#), [Черняк Євген](#), [Мороша](#), [Хортиця](#), [Stusto](#), [Деска](#), [Місидо](#), [Родник и К](#), [Русский север](#), [Металполис](#), [Голосік Владислав](#), [Мороша](#), [Хортиця](#), [Stusto](#), [Деска](#), [Місидо](#), [Родник и К](#), [Русский север](#), <